

«Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου»

Η προσευχή στη Γεθσημανή και
Η σύλληψη του Ιησού

Αρχιερατική προσευχή του Κυρίου

Ο Ιησούς Χριστός προσεύχεται προς τον ουράνιο Πατέρα **για τους μαθητές του και για την Εκκλησία.**

Οι μαθητές του είναι εκείνοι που του δόθηκαν από τον Πατέρα· τους δίδαξε και τους φύλαξε και δεν χάθηκε απ' αυτούς παρά μόνο «ο υιός της απωλείας», εκείνος που από μόνος του προτίμησε και θέλησε να χαθεί. Ήλθε η ώρα κι ο διδάσκαλος τώρα θα φύγει, ενώ οι μαθητές του θα μείνουν, σηκώνοντας το βάρος μιας τιμής και μιας ευθύνης. Η τιμή τους είναι ότι τους κάλεσε ο Θεός· η ευθύνη τους ότι, μένοντας αυτοί στον κόσμο, πρέπει να ποιμάνουν την Εκκλησία. Και πρώτα απ' όλα **να μείνουν ενωμένοι και να κρατήσουν ενωμένους τους πιστούς.**

Στην προσευχή του πέντε φορές ο Μέγας Αρχιερέας παρακαλεί τον ουράνιο Πατέρα για την ενότητα της Εκκλησίας· «**ἵνα ὧσιν ἕν καθὼς ἡμεῖς**».

α΄

Ιω 14,1 "Ας μην ταραάζεται η καρδιά σας· να 'χετε εμπιστοσύνη στον Θεό, και σ' εμένα να 'χετε πίστη.

6 ... Εγώ είμαι η οδός και η αλήθεια και η ζωή...

27 Φεύγω και σας αφήνω την ειρήνη. Τη δική μου ειρήνη σας δίνω...

Ιω 15, 9 Όπως με αγάπησε ο Πατέρας, έτσι σας αγάπησα κι εγώ...

11 ... η χαρά η δική μου να είναι μέσα σας...

Ιω 16, 1 Αυτά σας τα είπα για να μη κλονιστεί η πίστη σας...

32 Να που έρχεται η ώρα, έφτασε κιόλας, να σκορπιστείτε ... και εμένα να με αφήσετε μόνον".

Ιω 17, 1 ...σήκωσε τα μάτια του στον ουρανό και είπε: "Πατέρα, έφτασε η ώρα...

11 ...διατήρησέ τους στην πίστη... για να μείνουν ενωμένοι όπως εμείς".

3. Ο πειρασμός, δηλ. η δοκιμασία που θα περάσουν οι μαθητές, θα είναι πάρα πολύ μεγάλος και θα κινδυνέψουν. Διότι σε λίγο, αλλά και στη συνέχεια, θα έβλεπαν τον Δάσκαλό τους να τον ταπεινώνουν, να τον εξευτελίζουν, να τον βασανίζουν και τέλος να τον σταυρώνουν. Όλα αυτά δεν μπορούσαν ούτε καν να τα φανταστούν. Υπήρχε φόβος να τους κυριέψει η αμφιβολία και η απελπισία, ώστε να μην πιστέψουν πια ότι ήταν ο αληθινός Μεσσίας.

β'

Μτ 26, 36 Τότε ο Ιησούς πηγαίνει μαζί τους σε έναν τόπο που λέγεται Γεθσημανή¹ και λέει στους μαθητές: "Καθίστε αυτού, θα πάω λίγο παραπέρα να προσευχηθώ".

37 Και αφού πήρε μαζί του τον Πέτρο και τους δύο γιους του Ζεβεδαίου, άρχισε να λυπάται και να αγωνιά.

38 Τότε τους λέει ο Ιησούς: "Περίλυπη μέχρι θανάτου είναι η ψυχή μου. Περιμένετε εδώ και μείνετε ξάγρυπνοι μαζί μου".

39 Και αφού απομακρύνθηκε λίγο, έπεσε με το πρόσωπο στη γη και προσευχόταν με τούτα τα λόγια: "Πατέρα μου, αν είναι δυνατόν, ας μην πιω αυτό το ποτήρι². όμως ας μη γίνει το δικό μου θέλημα αλλά το δικό σου".

Λκ 22, 44 Η αγωνία τον κυρίεψε και προσευχόταν πιο πολλή ώρα. Ο ιδρώτας του γινόταν σαν σταγόνες

Μτ 26, 40 αίματος και έπεφτε στη γη. Και έρχεται στους μαθητές και τους βρίσκει να κοιμούνται· τότε λέει στον Πέτρο: "Ούτε μια ώρα δεν μπορέσατε να μείνετε ξάγρυπνοι μαζί μου;

41 Μένετε άγρυπνοι και προσεύχεστε, για να μη σας νικήσει ο πειρασμός³. το πνεύμα είναι πρόθυμο, η σάρκα όμως αδύναμη".

42 Για δεύτερη φορά απομακρύνθηκε και προσευχήθηκε...

43 Και ήρθε και τους βρήκε πάλι να κοιμούνται...

44 Τους άφησε όπως ήταν και ξανάφυγε για να προσευχηθεί για τρίτη φορά με τα ίδια λόγια.

45 Τότε έρχεται στους μαθητές και τους λέει: "Κοιμάστε ακόμα και αναπαύεστε; Νά, έφτασε η ώρα και ο Υιός του Ανθρώπου⁴ παραδίνεται στα χέρια ανθρώπων αμαρτωλών.

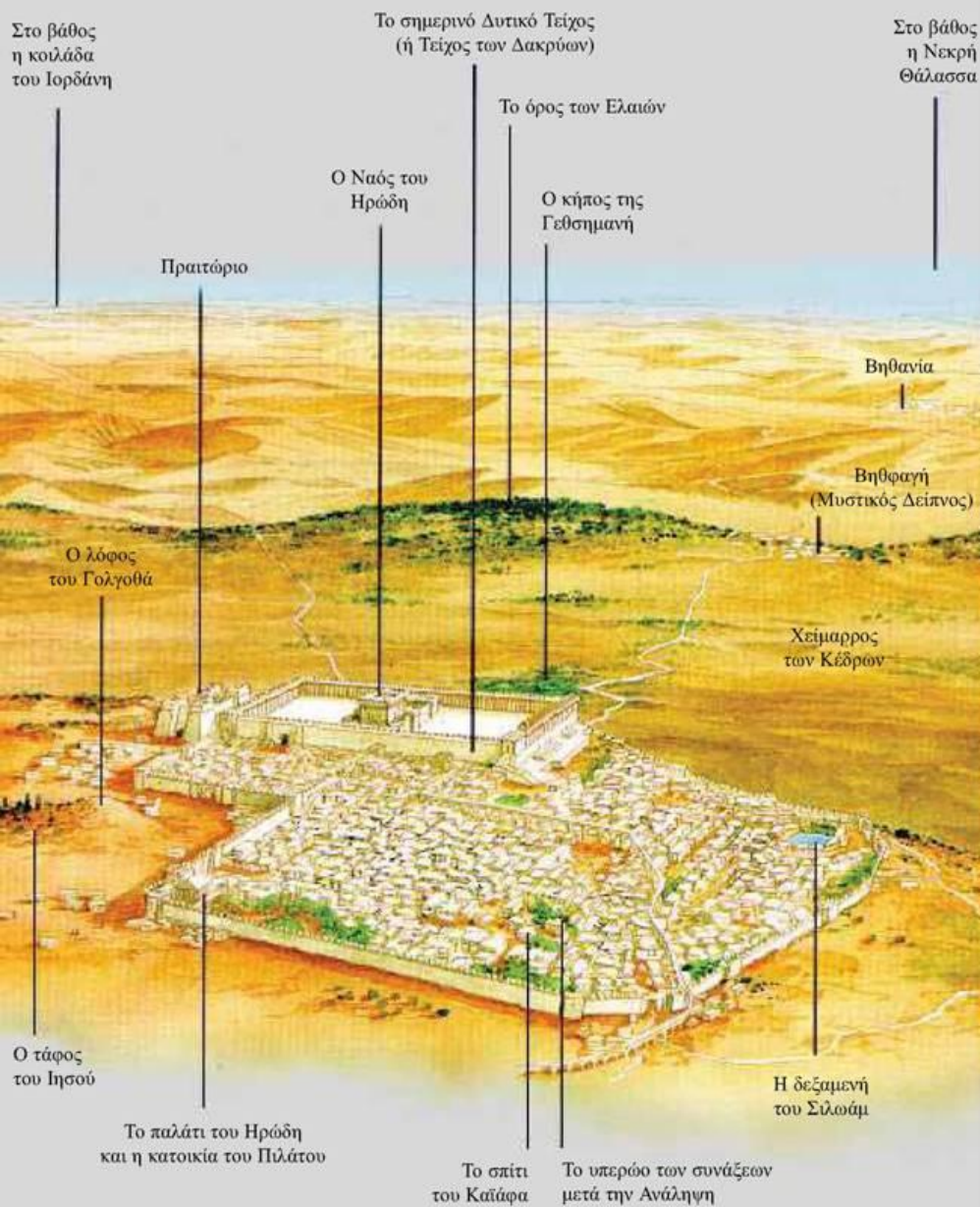
46 Σηκωθείτε...νά, έφτασε αυτός που θα με παραδώσει".

DOBMITIS VIGI

LATE Z OBATE NE D
TIS IN TEMPTA

Η ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

1. Ο κήπος Γεθσημανή (στους πρόποδες του λόφου των Ελαιών) ήταν ένα από τα αγαπημένα μέρη του Ιησού. Βρισκόταν σε απόσταση 1300 μ. από την Ιερουσαλήμ (βλ. χάρτη). Η λέξη σημαίνει **ελαιοτριβείο**.

Γεθσημανή σήμερα

47 Μιλούσε ακόμα ο Ιησούς όταν έφτασε ο Ιούδας⁵... μαζί του ήρθε ένα πλήθος από ανθρώπους οπλισμένους με ξίφη και ρόπαλα, σταλμένους από τους αρχιερείς και τους πρεσβυτέρους του Συνεδρίου.

48 Αυτός που θα τον παράδινε τους είχε δώσει τούτο το συνθηματικό σημάδι: "Όποιον φιλήσω, αυτός είναι· πιάστε τον".

Ιω 18, 4 Ο Ιησούς... προχώρησε προς το μέρος τους και τους ρωτάει: "Ποιον γυρεύετε;"
5 "Τον Ιησού από τη Ναζαρέτ", του αποκρίνονται. Τους λέει ο Ιησούς: "Εγώ είμαι". Ο Ιούδας...στεκόταν και αυτός εκεί ανάμεσά τους.

6 Μόλις λοιπόν τους είπε ο Ιησούς "Εγώ είμαι", πισωδρόμησαν και έπεσαν καταγής.

7 Τότε τους ρώτησε πάλι: "Ποιον γυρεύετε;" Και αυτοί είπαν: "Τον Ιησού από τη Ναζαρέτ".

8 "Σας είπα ότι εγώ είμαι", τους αποκρίθηκε ο Ιησούς· "αν λοιπόν γυρεύετε εμένα, αφήστε τους αυτούς να φύγουν".

Μτ 26, 49 Αμέσως (ο Ιούδας) πλησίασε τον Ιησού και του είπε: "Χαίρε, Διδάσκαλε!" και τον φίλησε θερμά.

Λκ 22, 48 Ο Ιησούς όμως του είπε: "Ιούδα, με φίλημα παραδίνεις τον Υιό του Ανθρώπου;"

Μτ 26, 50 ... Τότε πλησίασαν, συνέλαβαν τον Ιησού και τον έδεσαν.

55 Γύρισε ύστερα στο πλήθος ο Ιησούς και είπε: "Ληστής είμαι, και βγήκατε να με συλλάβετε με ξίφη και ρόπαλα; Κάθε μέρα καθόμουν στον Ναό και δίδασκα, και όμως δεν με συλλάβατε".

56 ... Τότε οι μαθητές του τον εγκατέλειψαν όλοι και έφυγαν.

Οι μαθητές Τον εγκατέλειψαν.

Όχι από δειλία αλλά από έλλειψη κατανόησης, από σύγχυση και απογοήτευση. Παρά όσα τους είχε προείπει, δεν μπορούσαν να εννοήσουν την αυτοθυσία του.

Όμως δεν στράφηκαν εναντίον του, όπως έπραξε **ο Ιούδας**.

Ο Ιούδας αρχικά πρέπει να ήταν καλός.

Όπως και οι άλλοι μαθητές του Χριστού, εγκατέλειψε κι αυτός για τον Μεσσία και συγγενείς και δουλειά. Σίγουρα θα υπέμεινε ταλαιπωρίες κατά τις πεζοπορίες των τριών χρόνων της δημόσιας δράσης του Χριστού. Ο Χριστός έστελνε κατά τις περιοδείες Του σε χωριά και πόλεις μαθητές Του για να προετοιμάσουν τους ανθρώπους. Οι μαθητές τότε, μαζί και ο Ιούδας, κήρυτταν για τον Μεσσία που ήλθε, κι επιβεβαίωναν τα λόγια τους με θαύματα.

Η προδοσία του Ιούδα

Ο Ευαγγελιστής Ιωάννης γράφει πως ο Ιούδας είχε ήδη το πάθος της φιλαργυρίας (12,6). Φαίνεται πως υπέπεσε στο πάθος αυτό και οδηγήθηκε στην απιστία προς το Χριστό. **Η φιλαργυρία άνοιξε την ψυχή του στο σατανά, έδωσε δικαιώματα στον πονηρό.**

Πριν συνεννοηθεί ο Ιούδας με τους αρχιερείς για την παράδοση, ο σατανάς εισήλθε μέσα του.

Στη Βηθανία άλειψε τα πόδια του Χριστού μία γυναίκα με πολύτιμο μύρο. Ο Ιούδας με κάποιους μαθητές διαμαρτυρήθηκαν αγανακτισμένοι (Ματθ. 26,8 και Ιωάν. 12,4-6). Η διαμαρτυρία είναι δείγμα αμφισβήτησης του αλάθητου του Χριστού: πώς επέτρεψε αυτή την απώλεια; Όταν ο Χριστός επενέβη και ζήτησε να μην πικραίνουν τη γυναίκα για την εκδήλωση της αγάπης της, επειδή ετοίμασε το σώμα Του για τον ενταφιασμό, οι άλλοι σιώπησαν ταπεινά, ο Ιούδας όμως, ενοχλημένος και επηρεασμένος από το σατανά, πήγε για την προδοσία. **Ο εγωισμός τον τύφλωσε.** Σίγουρα ο Ιούδας δεν πίστευε στη θεότητα του Χριστού. Ένας Θεός αξίζει κάθε τιμής και θυσίας και δεν προδίδεται.

Η αιτία της προδοσίας δεν ήταν τόσο η φιλαργυρία, όσο ο εγωισμός του. Αν ήταν αποκλειστικά φιλάργυρος, θα έφευγε πιο νωρίς από το φτωχό δάσκαλο Χριστό. Αν και στο παρελθόν έκλεβε χρήματα, δεν εγκατέλειψε, όμως, το Χριστό. Τώρα τον εγκαταλείπει, γιατί θίχθηκε ο εγωισμός του. Αν δεν είχε μεγάλο εγωισμό, θα συνέχιζε να κλέβει και δεν θα πρόδιδε το δάσκαλό του.

Ο Χριστός προγνώριζε την προδοσία, αλλά δεν την προκαθόρισε.

Δεν φταίει η πρόγνωση του Θεού, αλλά η ελευθερία του Ιούδα.

Ο Χριστός θα συλλαμβανόταν και θα θυσιαζόταν και χωρίς τη μεσολάβηση του Ιούδα.

Αν έκανε θεάρεστο έργο ο Ιούδας, δε θα τον άφηνε ο Θεός να αυτοκτονήσει.

Η Προδοσία του Ιούδα. Τοιχογραφία στον Εξωνάρθηκα Ι.Μ. Βατοπαιδίου

Επεξεργασία

1. Ξαναδιαβάστε τα λόγια του Χριστού προς τους μαθητές (κείμενο α'):
  2. Ποια συναισθήματα και ποιες έγνοιες φανερώνει να έχει γι' αυτούς;
  3. Ποιες αλήθειες ζωής τούς προτρέπει να προσέξουν;
1. Ο Χριστός αγαπάει βαθιά τους μαθητές του. Τους θέλει χαρούμενους με απόλυτη εμπιστοσύνη στο θέλημα του Θεού. Η αγάπη του γι' αυτούς και για όλο τον κόσμο θα Τον οδηγήσει στο πάθος. Δεν θα ήθελε λοιπόν, κι αυτή είναι η έγνοια Του, να κλονιστεί η αγάπη και η πίστη τους. Επιθυμεί και μεταξύ τους να παραμείνουν ενωμένοι για να γίνουν θεμέλιο για τη γνωστοποίηση του καινούργιου κόσμου του Θεού σ' όλο τον κόσμο.
2. Εμπιστοσύνη στο Θεό, αλήθεια, ειρήνη, χαρά, ενότητα.

2. Βρείτε στο κείμενο β' τα σημεία που δείχνουν την αγωνία του Ιησού στον κήπο της Γεθσημανή. Τι είναι αυτό που κάνει την αγωνία του τόσο μεγάλη; (βλ. και Ερμ. 2)

Το ποτήρι του Χριστού δεν είναι οι πόνοι στο σώμα.

Εκτός από τους πόνους στο σώμα ο Χριστός δοκίμασε **πόνους στην ψυχή**. Κι αυτοί είναι οι μεγαλύτεροι. Ο ψυχικός πόνος είναι πιο οδυνηρός.

Και ο Χριστός, που δεν υπήρξε πιο ευαίσθητη καρδιά απ' τη δική του, συγκλονίστηκε βαθειά την ημέρα των παθών. Δοκίμασε πόνο όταν είδε τον Ιούδα να τον προδίδει για τριάκοντα αργύρια, τους μαθητές να κοιμούνται, τον Πέτρο να τον αρνείται τρεις φορές με όρκο μπροστά σε μία υπηρέτρια, όλους να τον εγκαταλείπουν. Αισθάνθηκε πικρία από την αδικία, όταν άκουσε τις ψευδομαρτυρίες και την καταδίκη στο συνέδριο, και μετά στο πραιτώριο χιλιάδες κόσμο να προτιμούν το Βαραββά και να ουρλιάζουν γι' αυτόν σαν τσακάλια «Σταύρωσον σταύρωσον αὐτόν» (Λουκ. 23,21). **Πού είναι οι τυφλοί, οι κουτσοί, οι παράλυτοι, οι πεινασμένοι, όλοι οι ευεργετημένοι; Ένωσε οδύνη βλέποντας την αχαριστία κι ακούγοντας τις ειρωνείες, τις βλασφημίες, τις προκλήσεις.** Αυτό είναι το ποτήρι του Χριστού.

Ο Χριστός δε βρίσκεται πάνω στο σταυρό σαν ένας απλός άνθρωπος, όπως λ.χ. ο Σωκράτης. Την ώρα τούτη αυτός **υπήρξε ο αντιπρόσωπός μας, ο πληρεξούσιος όλης της ανθρωπότητας, εκείνος που εκαλείτο να υποστεί ό,τι θα υφιστάμεθα εμείς για τις αμαρτίες μας.** Ο Χριστός πέθανε «ὕπὲρ ἡμῶν καὶ ἀντὶ ἡμῶν», όπως λέει ο Μέγας Αθανάσιος και άλλοι πατέρες. Αυτό προείδε ο Ησαΐας 800 χρόνια πριν και είπε· «Οὗτος τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται, καὶ ἡμεῖς δὲ ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ καὶ ἐν πληγῇ ὑπὸ Θεοῦ καὶ ἐν κακώσει» (Ψ. 53,4). Συνεπώς, **μέσα στο ποτήρι που ήπιε ο Χριστός υπάρχουν και οι σταγόνες οι δικές μας** (τα αμαρτήματα τα δικά μου, τα δικά σας, όλου του κόσμου).

3. Ο Ιησούς, λίγο πριν αλλά και κατά τη στιγμή της παράδοσής του, πώς ακριβώς αντιδρά;

Ο Ιησούς όχι μόνο δεν φέρνει καμία αντίσταση, αλλά τους διευκολύνει να τον συλλάβουν. Άλλωστε γνώριζε καλά ως Θεός που ήταν «όλα όσα Τον περίμεναν». Είναι νηφάλιος και χωρίς ταραχή, τους ρωτάει ποιον γυρεύουν. Όταν οι Ιουδαίοι του λένε ότι ζητούν τον Ιησού, χωρίς περιστροφές τους πληροφορεί ότι είναι ο ίδιος και ότι είναι έτοιμος να τον συλλάβουν. Στον Ιούδα απευθύνει μόνο το ερώτημα «με φίλημα προδίνεις τον Υιό του Ανθρώπου;» για να δείξει σ' εκείνον και σε όλους που παρευρίσκονταν το μέγεθος της διαστροφής του προδότη. Δεν βρίζει, ούτε καταριέται τον προδότη και τον όχλο, επειδή γνωρίζει ότι όλα ήταν θέλημα του Θεού, μέρος του σχεδίου για τη σωτηρία του κόσμου.

4. Με την έκφραση **"Υιός του Ανθρώπου"** εννοεί τον Εαυτό του ως Μεσσία, τον αληθινό και φιλόανθρωπο, ο οποίος θα θυσιαστεί για χάρη των ανθρώπων και που στο τέλος του κόσμου θα επιστρέψει ένδοξα.

4. Πώς συμπεριφέρθηκαν οι μαθητές προς τον Ιησού, όταν αυτός προσευχόταν και όταν τον συνέλαβαν; Συζητήστε το με τον/ην διπλανό/ή σας και προσπαθήστε να εξηγήσετε τη στάση τους.

Οι μαθητές του Χριστού είναι κυριευμένοι από αμφιβολία και απελπισία. Νιώθουν προδομένοι από τα ανθρώπινα πάθη. Βλέπουν την ανθρώπινη δικαιοσύνη να μην μπορεί ούτε στο ελάχιστο να λειτουργήσει και όσους είχαν ευεργετηθεί από τον Ιησού να παρασύρονται από τη δημαγωγία, που διαθέτει πλούσια το θρησκευτικό και πολιτικό αρχοντολόι των συμπατριωτών τους. Όλα αυτά τους προξενούν βαρυθυμία, αδυναμία να σταθούν με τρυφεράδα κοντά στον Ιησού. Είναι σαν παρόντες απόντες, ανέτοιμοι να αντιδράσουν και στο παραμικρό.

Buoninsegna (1308)

5. Τι προσέφερε ο Ιούδας με την προδοσία του;

- α. Τον τόπο όπου ήταν ο Ιησούς,
- β. την ώρα που θα τον έβρισκαν εκεί και
- γ. (με το φίλημά του στο σκοτάδι) ποιος από όλους εκεί στον κήπο ήταν αυτός που ζητούσαν.

Η ώρα έφτασε

Σήμερα ο Πλάστης
του ουρανού και της γης
έλεγε στους μαθητές του :
"Πλησίασε η ώρα κι έφτασε
ο Ιούδας που θα με παραδώσει.
Ας μη με αρνηθεί κανένας σας
βλέποντάς με καρφωμένον στον σταυρό
ανάμεσα σε δυο ληστές.
Γιατί υπομένω τη σταύρωση ως άνθρωπος
και σώζω ως Θεός φιλόανθρωπος
όσους πιστεύουνε σε μένα".

Ψάλλεται τη Μ. Πέμπτη βράδυ μεταξύ του 2ου και 3ου Ευαγγελίου

Σήμερον ἔλεγεν ὁ
Κτίστης οὐρανοῦ καὶ
γῆς τοῖς ἑαυτοῦ
μαθηταῖς· ἤγγικεν ἡ
ὥρα καὶ ἔφθασεν
Ἰούδας ὁ παραδιδούς
με· μή τις με
ἀρνήσῃται, βλέπων
με ἐν τῷ σταυρῷ ἐν
μέσῳ δύο ληστῶν·
πάσχω γὰρ ὡς
ἄνθρωπος καὶ σώζω
ὡς φιλόανθρωπος.

Βασικά στοιχεία του μαθήματος

- Ο Ιησούς αποχαιρετά τους 11 μαθητές με λόγια συγκινητικά και βαρυσήμαντα.
- Στη Γεθσημανή περνάει στιγμές **βαθύτατης αγωνίας**.
- Με αξιοπρέπεια **αυτοπαραδίδεται** στην ένοπλη φρουρά που οδήγησε εκεί ο Ιούδας.
- Μπροστά στο απίστευτο της σύλληψής του **οι μαθητές τον εγκαταλείπουν κατάμονο**.

Η προσευχή στη Γεθσημανή

Η αγωνία του Χριστού,
El Greco (1595)

www.JerusalemShots.com

Gethsemane

www.JerusalemShots.com

Church of All Nations – Gethsemane

Λατινικὸ προσκύνημα τοῦ Ναοῦ τῶν Ἑθνῶν, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου φυλάσσεται βράχος, ὅπου κατὰ παράδοσιν ὁ Κύριός μας ἐτέλεσε τὴν ὑπερφυᾶ Προσευχὴ πρὸς τῆς Παραδόσεώς Του.